

DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.70.236-246>

УДК 727.7

Кутняк Остап Русланович,

*аспірант кафедри теорії, історії архітектури та синтезу мистецтв,
Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури*

Ostap.kutniak@naoma.edu.ua

<http://orcid.org/0009-0000-7129-944X>

ЕСТЕТИЧНО-ПРОСТОРОВА ВІДПОВІДНІСТЬ МИСТЕЦЬКИХ ЦЕНТРІВ, СФОРМОВАНИХ В РЕЗУЛЬТАТІ РЕДЕВЕЛОПМЕНТУ ПРОМИСЛОВИХ СПОРУД

Анотація: у статті досліджуються формотворчі складові Артцентрів, сформованих в результаті редевелопменту. В основу дослідження покладено методи об'ємно просторового аналізу і дослідження залежності місцезрештування творчих центрів та їх соціального впливу на місцеву громаду. У статті також передбачається застосування індуктивного методу в переході від знакових об'єктів до узагальненої картини ревалоризації історично складеної структури забудови міста. В тексті проаналізовано архітектурно-просторову структуру культурно-мистецьких закладів вітчизняного та закордонного досвіду проектування. Розглянуто формотворчі чинники даних інституцій. Текст надає загальне уявлення про різноманітність артцентрів, їх функції, значення для культури в цілому. Розглянуто основні фактори впливу на формоутворення при редевелопменті промислових будівель під культурно-мистецьку функцію, а саме: встановлення доцільності повторного використання індустриального об'єкта будівлі (з'ясування причин занепаду району будівництва, важливості його відновлення; охоронний статус будівлі; містобудівний аналіз території забудови, транспортної та інженерно-технічної інфраструктури); визначення її стану з точки зору ступеню захисту та можливості ревалоризації; аналіз придатності її для переосмислення під культурно-мистецьку функцію (об'ємно-планувальні особливості, ступінь зносу основних конструкцій тощо); визначення економічної доцільності такої реконструкції; архітектурно-містобудівне обґрунтування реновації; розробка архітектурного проєкту та дизайнерських рішень інтер'єрів та екстер'єрів Артцентру; об'єктивна оцінка проєкту; визначення особливостей подальшої експлуатації. На основі комплексного аналізу об'ємно просторової організації вітчизняного та закордонного досвіду проектування артцентрів, виявлено основні архітектурні формотворчі чинники.

Ключові слова: архітектура; артцентр; мистецький центр; мистецький простір; галерея; музей; артзапов; багатофункціональний комплекс.

Постановка проблеми. Культурно-мистецькі заклади завжди відігравали важливу роль у розвитку соціуму, пропагуючи нові ідеї та концепції, сприяючи розширенню художньої аудиторії та підтримці творчості молодих митців. Наразі подібні інституції визначають наступним терміном – Артцентри. Дуже стисле визначення артцентру - функціональний громадський центр, мета якого - заохочувати мистецьку практику із наданням відповідного приміщення. Такі центри підносять культурний простір на новий рівень, допомагають підтримувати і розвивати креативність індивідуальних талантів. Крім того, подібні структури забезпечують доступ до мистецтва та культури широкому колу людей, включаючи тих, хто раніше не мав можливості знайомитися з подібною діяльністю. Кожен артцентр має свою унікальність, оскільки вони відображають культурні традиції, погляди та стиль своєї місцевості. І хоча усі вони допомагають підтримувати та розвивати культурну обізнаність населення, наразі існує проблема архітектурно-естетичної виразності та функціональної визначеності даних об'єктів, яка спостерігається по всій країні.

Тенденція переосмислення функціональної складової індустріальних споруд наразі характерна для більшості міст, проте, саме європейські архітектурні спільноти починаючи з середини ХХ ст., започаткували рух редевелопменту, як нової форми збереження архітектурних форм періоду індустріалізації. Процес редевелопменту як найповніший метод реконструкції промислових територій і споруд слід вважати вагомим внеском у розвиток міста, регіону, країни, на основі оздоровлення і повернення до повноцінного життя в історичному міському середовищі, на рівні вимог нової парадигми, деградованих промислових територій і споруд.

Питання дослідження формотворчих факторів будівель артцентрів дозволить вирішити проблему відсутності архітектурної естетики ново-зведених культурно-мистецьких закладів на основі редевелопменту промислових територій і споруд. Мережа артцентрів може стати важливим чинником розвитку мистецької обізнаності і туризму, збільшити кількість культурних подій та заходів, сприяти взаємодії між художніми спільнотами та розвитку нових напрямків мистецтва. Загальне дослідження формотворчих факторів культурно-мистецьких центрів допоможе врегулювати питання архітектурної виразності цих об'єктів; вирішити питання архітектурно-просторової та функціональної відповідності.

Саме конфігурація культурно-мистецьких центрів сформованих в результаті ревелоризації подібних об'єктів, і характер їх просторових зв'язків надалі забезпечують архітектурно-просторову виразність вищезазначених інституцій. Важливе значення для даного дослідження мають методологічні

праці в галузі теорії архітектури та містобудування Дьоміна М. М., Олійник О. П., Гун Цзехун, Герич К. І., Вотінова М. А., Смірної О. В.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дьомін М. М. та Олійник О. П. у статті «Аналіз мережі громадських просторів Києва на основі конфігураційних моделей» пропонують методіку дослідження, засновану на методах просторового аналізу та синтаксису, визначають принципові теоретичні моделі громадського простору: центричну і лінійно-осьову, що відрізняються характером просторових зв'язків та соціального змісту [1]. У дисертаційному дослідженні Гун Цзехун «Методичні засади реновації промислових будівель під готелі (на прикладі Китаю)» автор удосконалює методичні засади і практичні рекомендації щодо редевелопменту промислових будівель в умовах сучасного стрімкого економічного розвитку і якісних змін в структурі міст Китаю [2]. Герич К. І. у дисертаційному дослідженні «Принципи формування архітектури інноваційних центрів зайнятості населення» зосереджує наукову роботу на спробі вирішити проблему безробіття, працевлаштування та перекваліфікації населення архітектурними методами, завдяки використанню потенціалів “занедбаних” промислових зон та трансформації їх на інноваційні центри зайнятості [3]. Вотінов М. А. та Смірнова О. В. у статті «Інноваційні прийоми формування інтерактивних будівель і споруд у міському середовищі» виявляють особливості та специфіку формування інтерактивних будівель у міському середовищі; визначають найхарактерніші прийоми їхнього створення та трансформації у міському середовищі [4]. Олійник О. П. у статті «Формоутворення і роль громадських просторів в процесі еволюції міст – від античності до модернізму» розглядає процеси історичного розвитку міст та формоутворення громадського простору; встановлює, що відкриті публічні простори завжди були головним формотворчим аспектом міст [5]. Загалом вказану тему в своїх роботах також досліджували: Семенов В.Т., Линник І.Е. [6], Сторожук С. С. [7], Чернявський В. [8-10], Лещенко Н. [11, 12], Осітнянко А. П. [13], Кащенко О. [14].

Метою публікації є дослідження формотворчих складових Артцентрів сформованих в результаті редевелопменту.

Основна частина. Для архітектури артцентрів характерні експерименти з просторовими зв'язками, вільне формотворення, необмежені можливості в композиції і комбінаториці з певного набору елементів. Архітектурна форма, що втрачає або змінює своє функціональне призначення, все ж продовжує існувати, продовжує зберігати свій індивідуально-естетичний зміст. Таким чином, особливість архітектурної форми, як художньої категорії, полягає в наявності самоцінності, збереженні емоційно-естетичної виразності, головним чином за рахунок образно-змістовної організації, що зберігає звичний

сенс в контексті історичної протяжності. Цей факт свідчить про стійкі умови естетичного формоутворення в архітектурі, про наявність специфічних компонентів і закономірності їх поєднання. Також це дає змогу виділити ці компоненти, задля аналітичного вивчення, розглянути їх якісні характеристики і визначити основні засоби та прийоми взаємодії.

Категорію архітектурної форми слід розуміти в широкому значенні як матеріальну реальність, яка є сумою специфічних доданків, що беруть участь у створенні художньої єдності. Умовний поділ архітектурної форми на компоненти часто підкреслюється і реальними фактами. Автором пропонується використовувати тимчасове диференціювання компонентів від перших просторово-формальних уявлень до деталізації фрагментів і елементів. Крім того, часто і в процесі реконструкції будівель в роботу включають компоненти архітектурного простору (переробка огорожі, заміна обладнання).

Перший компонент - будівля артцентру.

Другий-оболонка (приміщення, група приміщень, територія навколо будівлі) - це своєрідне обрамлення середовища і його головний засіб архітектурної виразності. Форма-оболонка визначає межі внутрішнього простору, фіксує великі форми, що узгоджені з конструктивною структурою. Форма-оболонка визначає такі якості простору: абсолютну величину; членування на ділянки; геометричний вигляд; статичність або динамічність; ступінь ізолюваності; розподіл світла.

Третій компонент - огорожа - може бути представлена як ряд основних площин і опор. Огороджувальні елементи конструктивно і функціонально визначені: стіни, колони, перегородки, стелі, підлоги, галереї, балкони, сходи та ін. Огорожа визначає характер обмеження і зв'язки із суміжними просторами, внутрішніми і зовнішніми. Площини огорожі своєю формою, матеріалом, обробкою надають індивідуально-образні риси архітектурі.

Четвертий компонент – інтер'єрне наповнення будівлі.

Запропонований поділ архітектурної форми на компоненти підкреслюється і реальними фактами. Одним із завдань архітектурної організації простору є залучення людей, що знаходяться поза культурним центром, в інформаційні процеси. При цьому міра емоційного задоволення буде залежати від того, наскільки архітектурне середовище відповідає потребам окремої людини або колективу.

Архітектурна форма і власне процес, з точки зору їх сприйняття, мають різні зв'язки. В основу їх характеристики покладені два типи сприйняття - вибіркового і вільного. Перший-концентрує увагу на утилітарних завданнях поведінки та об'єктах діяльності (наприклад, виробництво). Архітектурна форма тут виступає як фон, що супроводжує діяльність. І навпаки, при вільному спогляданні,

об'єктом сприйняття стає вже сама архітектурна форма. У практиці обидва типи сприйняття взаємно доповнюють одне одного в різному співвідношенні.

Інтерес є необхідною умовою розвитку пізнавальної сфери діяльності. Архітектура як спосіб просторової організації діяльності має насамперед орієнтуватися на цю зацікавленість, наслідком якої стає інтенсивність діяльності.

Освоєння архітектурного середовища протікає в процесі його пізнання. Відбір інформації зі всього, що нас оточує визначається внутрішніми потребами людей і оцінюється ступенем можливого вдоволення людських потреб. Вони проявляються спільно, але умовно поділяються для аналізу їх властивостей.

Задоволення фізіологічних потреб визначається в середовищі рядом якостей, які інформують людину про її комфорт, безпеку, тощо. Так, оточений стінами, внутрішній двір або в міру невеликі отвори асоціюються з захищеністю; верхні ліхтарі в стелі, великі вітражі поєднуються в уяві з простором.

Пізнавальна (орієнтаційна) потреба проявляється в необхідності зрозуміти навколишнє середовище шляхом отримання інформації як смислової, так і візуальної. Велика кількість інформації сприяє виникненню різноманітних емоцій. Різноманітне смислове середовище визначається функціональними процесами та особливостями відповідної діяльності людей. Візуальна інформація пов'язана з кількістю різних матеріальних елементів середовища. Обидва види джерела інформації активізують увагу при сприйнятті.

Недостатня кількість інформації породжує бідність відчуттів і незадоволеність від одноманітності архітектурного середовища.

Пізнавальна потреба передбачає також умову формування у свідомості людини узагальненого образу структури обмеженого простору з метою орієнтування в русі і можливості виконання діяльності. Швидке засвоєння людиною системи організації простору полегшує її подальше уявне моделювання. У прийомах організації архітектурних просторів часто використовуються геометричні осі, їх напрямки, розташування акцентів, врівноваженість елементів, членування. Завдяки структурній організації відповідно зі смисловими центрами композиції і відбувається направлений (запрограмований) відбір інформації, що представляє процес пошуку (інтерес) певних закономірностей.

Архітектурне середовище містить різноманітні характеристики, які свідчать про ефект незримої присутності людини. Виникає стан, аналогічне сприйняттю твору літератури та образотворчого мистецтва, заснованому на співпереживанні життєвих ситуацій, відображених в конкретно впізнаваних образах. В архітектурі це співпереживання відбувається через опосередковані образи, наприклад, затишного або офіційного, відчуженого і т. п. Значення символів, які несуть інформацію про людину, набувають речі, предмети обладнання, м'які або

жорсткі форми архітектурних деталей, їх розміри, характер обробки природних матеріалів, образотворчих рельєфів або живописних картин. На противагу цьому, асоціативні аналоги з чужорідними організмами, наприклад, машинно-технічними або біонічними формами, надають часто неусвідомлений негативний емоційний вплив.

Потреба в почутті власної гідності індивіда чи колективу виявляється у відчутті громадської сумірності (особистості та колективу) зі значущістю архітектурного середовища, її відповідним виглядом. Протягом історії виразність особливого суспільного престижу незмінно проявлялась у формуванні житла, культових і цивільних будівель.

У сучасній архітектурі значна увага приділяється формуванню образу середовища виробничої діяльності, яка уособлювала пафос праці. Розглянута потреба пояснює, чому для різних типів архітектурного середовища використовуються цілком певні прийоми емоційного впливу, співзвучні соціальним уявленням про їх ролі. Крім принципових типологічних відмінностей в емоційно-образній характеристиці житлового, виробничого і суспільного середовища в кожній з них існує додаткова диференціація образних виразів. Наприклад, для багатоповерхового житлового будинку, гуртожитка, готелю, санаторію, інтернату свій набір нюансних характеристик в інтер'єрах дозволяє оптимально виразити індивідуальність, як типологічну, так і образну.

Матеріальним носієм естетичної виразності в архітектурному середовищі є просторові форми і маси. Емоційні переживання, пов'язані з їх сприйняттям, набагато складніше, ніж в інших видах мистецтв.

Архітектурна форма невіддільна від закономірностей її виникнення як продукту матеріального виробництва (мета, засоби, умови). З іншого боку, та ж архітектурна форма несе в собі естетичну позитивну значимість, що впливає на уяву людини, викликає певні почуття. Ця складність якісних взаємин в одному об'єкті виявляється в архітектурній творчості свідомо чи несвідомо, у функціонально-технічному або художньому підході до форми як крайніх принципів її висловів. Щоб пояснити природу естетичних відносин в архітектурі, слід говорити про існування двох форм естетичної виразності. У першому випадку в естетичну оцінку форми об'єкта, крім її утилітарної доцільності, входить якість її власної виразності, що наближається до поняття краси. Відомо, що не всі об'єкти в рівній мірі володіють красою не тільки в міру творчих можливостей авторів, але часто і з міркувань значущості (наприклад, інтер'єр підсобних, технічних або складських приміщень і т. д.). Естетичне ставлення обмежується оцінкою відповідності форми її матеріально-практичного змісту. На рівні першого випадку в формуванні естетичних відносин можливий формалістичний підхід, перетворення гарної форми в

спекулятивну оболонку, на інструмент показового прикрашення, переродження конструктивного характеру архітектурної краси в рід образотворчого «ілюзіонізму», - як писав В. Тасалов.

У другому випадку, при збереженні рівня змістовності і краси, у виразності форми переважає ідейно-емоційне ставлення до дійсності, виражене через систему художніх образів. Предметом естетичного становлення служать істотний бік самої дійсності, ідеї філософського, політичного і морального характеру.

Естетична оцінка архітектури пов'язана з такими реальними поняттями, як ансамбль, об'ємна форма, фасад, структура простору і інтер'єр. Сучасний принцип змісту середовища архітектури дещо змінює визначення і взаємини між цими поняттями, в рамках традиційної ієрархії. Поки ще значення зовнішніх габаритів або фасадних площин значно превалює над оцінкою якостей просторової структури і цілісною організацією середовища. Зовнішня матеріальна форма, що закриває структуру будівлі, постає у відкритому просторі перед глядачем як окремих об'єм. Логічний аналіз показує, що завдання і засоби організації зовнішнього об'єму форми і внутрішнього простору дуже різні.

У першому випадку вирішується головним чином художньо-пластична задача, буквально в площині матеріальної оболонки в залежності від внутрішніх і зовнішніх умов. У зв'язку з цим виникає художня проблема - відображення у зовнішній формі сенсу внутрішньої структури. Проблема полягає у влучності образу і, в той же час, його вдалому впливу на внутрішній простір. Відповідно за об'ємною зовнішньою формою споруди нерідко складно уявити гармонійний внутрішній простір. Це завдання спрощується у випадках зальної структури, де внутрішня форма і зовнішня, як дві сторони однієї оболонки, можуть бути максимально схожими одна на одну. І завдання різко ускладнюється у випадках більш складних просторових структур, що приховані за формою фасаду. Як правило, простий зовнішній образ не відповідає складно-структурованому внутрішньому простору. Така функціонально-виражена у інтер'єрі споруда, мала б бути підтримана, хоча б опосередковано через систему членувань фасадних площин (вікна, сходи, холи, тяги і т. п.).

У другому випадку вирішується художньо-просторова організація процесу. У зв'язку з цим визначається свій комплекс завдань з організації внутрішньо-просторової форми, її поверхні і сукупності предметного наповнення, що часто поєднане з конкретною діяльністю.

Інтер'єри підземних споруд переконливо доводять, що повноцінне існування архітектури без фасадів є можливим. Отже, можливо, зараз логічніше розглядати фасади як категорію огорожі іншої форми, тепер вже відкритої і тієї, що належить міському простору. Відомо, що художню виразність фасаду

оцінюють в першу чергу саме в поєднанні із зовнішніми умовами, що його оточують.

Висновки. Головне значення результатів дослідження полягає в ретельному аналізі, комплексному висвітленні чинників формоутворення культурно-мистецьких центрів, сформованих в результаті редевелопменту деградованих промислових територій і споруд, що сприятиме розробці алгоритму конкретних програм розвитку міських територій як комплексної системи культурно-мистецької рекреації.

Список джерел

1. Дьомін М.М, Олійник О.П. Аналіз мережі громадських просторів Києва на основі конфігураційних моделей. *Містобудування та територіальне планування*. Київ: КНУБА, 2022. Вип. 79. С. 148 - 163. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2022.79.148-163>
2. Гун Цзехун. Методичні засади реновації промислових будівель під готелі (на прикладі Китаю). *Дисертація*. Київ: КНУБА, 2022. С. 162 - 175.
3. Герич К.І. Принципи формування архітектури інноваційних центрів зайнятості населення. *Дисертація*. Київ: КНУБА: 2022. С. 300.
4. Вотінов М. А, Смірнова О. В. Інноваційні прийоми формування інтерактивних будівель і споруд у міському середовищі. *Монографія*. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. С. 58 - 72.
5. Олійник О.П. Формоутворення і роль громадських просторів в процесі еволюції міст – від античності до модернізму. *Містобудування та територіальне планування*. Київ: КНУБА, 2021. Вип. 77. С. 345 - 369. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.77.345-368>
6. Семенов В.Т., Линник І.Е. Практика інноваційних розробок у сфері територіально-просторового розвитку міст і регіонів. *Монографія*. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2016. С. 240 - 279.
7. Сторожук С.С. Принципи рекреаційного використання депресивних господарських територій приморських міст (на прикладі Одеси). *Дисертація*. Одеса: ОГАСА, 2018. С. 60 - 64.
8. Чернявський В. Особливості комплексного формування інтер'єру громадських будівель соціальної сфери. *Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв*. Харків: ХДАДМ, 2010. Вип. 2. С. 109 - 114.
9. Чернявський В. Основні принципи гнучкої планувальної організації громадських будівель соціальної сфери. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Київ: КНУБА, 2011. Вип. 28. Київ. С. 387 - 394.

10. Чернявський В. Художні засоби при створенні творчої концепції інтер'єрів громадських будівель соціальної сфери. *Проблеми розвитку міського середовища*. Київ: НАУ, 2012. Вип. 7. С. 286 - 291.
11. Лещенко Н. Загальні принципи комплексного процесу реставраційно-реконструктивних трансформацій історичних центрів малих міст. *Сучасні проблеми архітектури та містобудування*. Київ: КНУБА, 2021. Вип. 59. С. 203 - 214. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2021.59.203-214>
12. Лещенко Н. Комплексний процес реставраційно-реконструктивних трансформацій. *Містобудування та територіальне планування*. Київ: КНУБА, 2021. Вип. 76. С. 138 - 149. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.76.138-149>
13. Осітнянко А. П. Планування розвитку міста. *Монографія*. Київ: КНУБА., 2005. С. 179 - 200.
14. Кащенко О. Інноваційність енергоефективності в архітектурі та містобудуванні. *Досвід та перспективи розвитку міст України*. Київ: ДП “Діпромісто” ім. Ю. М. Білокозя, 2012. Вип. 22. С. 201 - 205.

References

1. Dyomin, M.M., Oliynyk, O.P. (2022) Analiz merezhi hromadskyh prostoriv Kyeva na osnovi konfiguratyvnyh modeley [Analysis of the network of public spaces of Kyiv based on configuration models]. *Mistobuduvannya ta terytorialne planuvannya*. Kyiv: KNUCA. № 79. S. 148-163. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2022.79.148-163> (in Ukrainian)
2. Zehong, Gong. (2022) Metodychni zasady renovazii promyslovyh budivel pid hoteli (na prykladi Kytayu). [Methodical principles of renovation of industrial buildings under hotels (on the example of China)]. *Dysertacia*. Kyiv: KNUCA. S. 162 - 175. (in Ukrainian)
3. Herych, K.I. (2022) Pryncypy formuvannya arhitektury innovaziynyh centriv zaynyatosti naselennya. [Principles of forming the architecture of innovative employment centers of the population]. *Dysertacia*. Kyiv: KNUCA. S. 300. (in Ukrainian)
4. Votinov, M.A., Smirnova O.V. (2019) Innovaziyni pryomy formuvannya interaktyvnyh budivel i sporud u miskomu seredovyshi. [Innovative methods of forming interactive buildings and structures in the urban environment]. *Monografiya*. HNUMG im. O.M. Beketova. S. 58 - 72. (in Ukrainian)
5. Oliynyk, O.P. (2021) Formoutvorennya i rol' hromadskyh prostoriv v procesi evoluzii mist – vid antychnosti do modernizmu. [The formation and role of public spaces in the process of the evolution of cities - from antiquity to modernism].

Mistobuduvannya ta terytorialne planuvannya. Kyiv: KNUBA. № 77. S. 345 - 369. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.77.345-368> (in Ukrainian)

6. Semenov, V.T., Lynnyk, I.E. (2016) Praktyka innovaciynih rozrobok u sferi terytorialnogo prostorovogo rozvytku mist I reegioniv. [Practice of innovative developments in the field of territorial and spatial development of cities and regions]. *Monografiya*. Kharkiv: HNUMG im. O.M. Beketova. S. 240 - 279. (in Ukrainian)

7. Storozhuk, S.S. (2018) Pryncypy rekreaciynogo vykorystannya depressyvnyh hospodarskyh terytoriy prymorskyh mist (na prykladi Odesy). [Principles of recreational use of depressed economic territories of seaside cities (on the example of Odesa)]. *Dysertacia*. Odesa: OGASA. S. 60 - 64. (in Ukrainian)

8. Chernyavskiy, V. (2010) Osoblyvosti kompleksnoho formuvannya inter'eru hromadskyh budivel socialnoyi sfery. [Peculiarities of the complex formation of the interior of public buildings of the social sphere]. *Visnyk Kharhivskoyi derzhavnoyi akademiyi dizaynu I mystectva*. Kharkiv: HDADM. № 2. S. 109 - 114. (in Ukrainian)

9. Chernyavskiy, V. (2011) Osnovni pryncypy hnuchkoyi planovalnoyi orhanizacii hromadskyh budivel socialnoyi sfery. [Basic principles of flexible planning organization of public buildings of the social sphere]. *Suchasni problem architecturey ta misyobuduvannya*. Kyiv: KNUBA. № 28. S. 387 - 394. (in Ukrainian)

10. Chernyavskiy, V. (2012) Hudozhni zasoby pry stvorenni tvorchoyi koncepcii inter'eriv hromadskyh budivel socialnoyi sfery. [Artistic means in creating a creative concept of interiors of public buildings of the social sphere]. *Problemy rozvytku miskoho seredivysha*. Kyiv: NAU. № 27. S. 286 - 291. (in Ukrainian)

11. Leshchenko, N. (2021) Zagalni pryncypy kompleksnogo procesu restavraciyno-rekonstruktyvnyh transformacij istorychnykh centriv malyh mist. [General principles of the complex process of restoration and reconstruction transformations of historical centers of small towns]. *Suchasni problem architecturey ta mistobuduvannya*. Kyiv: KNUCA. № 59. S. 203 - 214. DOI: <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2021.59.203-214> (in Ukrainian).

12. Leshchenko, N. (2021) Kompleksnyi process restavraciyno-rekonstruktyvnyh transformacij. [Complex process of restoration and reconstruction transformations]. *Mistobuduvannya ta terytorialne planuvannya*. Kyiv: KNUCA. № 76. S. 138 - 149. DOI: <https://doi.org/10.32347/2076-815x.2021.76.138-149> (in Ukrainian).

13. Ositnyanko, A.P. (2014) Planuvannya rozvytku mista. [City development planning]. *Monografiya*. Kyiv: KNUCA. S. 179 - 200. (in Ukrainian)

14. Kashchenko, O. (2012) Innovaciynist energoefectyvnosti v architecture ta mistobuduvanni. Dosvid ta perspektyvy rozvytku mist Ukrainy. [Innovativeness of energy efficiency in architecture and urban planning]. *Dosvid ra perspektyvy rozvytku mist Ukrainy*. Kyiv: DP "Dipromisto" im. Yu. M. Bilokonya. № 22. S. 201 - 205. (in Ukrainian)

Annotation

Ostap Kutniak, postgraduate student, Department of Theory and History of architecture and synthesis of arts, National Academy of Fine Arts and Architecture.

Aesthetic and spatial compatibility of art centers formed as a result of the redevelopment of industrial buildings

The purpose of this article is to study the formative components of Art Centers, formed as a result of redevelopment. The research is based on the methods of volumetric spatial analysis and the study of the dependence of the location of creative centers and their social impact on the local community. The article also provides for the use of the inductive method in the transition from iconic objects to a generalized picture of the revaluation of the historically complex structure of the city. The text analyzes the architectural and spatial structure of cultural and artistic institutions of domestic and foreign design experience. Formative factors of these institutions are considered. The text provides an overview of the variety of art centers, their functions, and their significance for culture as a whole. The main factors influencing the formation of forms during the redevelopment of industrial buildings for a cultural and artistic function are considered, namely: establishing the feasibility of reusing the industrial object of the building (finding out the reasons for the decline of the construction area, the importance of its restoration; the protection status of the building; urban planning analysis of the built-up area, transport and engineering infrastructure); determining its condition from the point of view of the degree of protection and the possibility of revaluation; analysis of its suitability for reinterpretation as a cultural and artistic function (volumetric and planning features, degree of deterioration of the main structures, etc.); determining the economic feasibility of such reconstruction; architectural and town-planning justification of the renovation; development of the architectural project and design solutions for the interiors and exteriors of the Art Center; objective assessment of the project; determination of features of further operation. On the basis of a comprehensive analysis of the volume-spatial organization of domestic and foreign design experience of art centers, the main architectural form-forming factors were identified.

Keywords: Architecture; Art center; Art space; Gallery; Museum; Art factory; Multifunctional complex.